

Мозолевич Г.Я.

к.т.н., доцент

Гордєєва І.О.

к.т.н., доцент

Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка

В. Лазаряна

ПРОЦЕС СТВОРЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Держава зобов'язана дбати про своїх громадян, особливо про тих, хто не може подбати про себе самостійно. Проте не завжди можливо забезпечити гідне життя та робочі місця для всіх. Часто роботодавці не беруть на роботу людей з обмеженими можливостями, колишніх алко- та наркозалежних, безпритульних. Як наслідок незахищені верстви населення залишаються фінансово незабезпеченими. Але також зрозуміло, що навіть найбільш високорозвинена економіка світу не витягне таке фінансове навантаження.

Допомогу цій категорії населення надають громадські організації, проте коштів, щоб охопити всіх, не вистачає, оскільки ці організації також залежать від зовнішньої допомоги. Ці складні завдання може вирішити нова модель – соціальне підприємництво.

Сутність соціального підприємництва полягає у тому, що прибуток від бізнесу витрачається не акціонерами, а на досягнення соціальних цілей і громадські справи. Громадська організація може заснувати соціальне підприємництво, на якому будуть працювати представники вразливих категорій населення. Прибуток, отриманий від функціонування такого підприємства, громадська організація спрямовує на допомогу людям з обмеженими можливостями, реабілітацію хворих, створення притулків для безпритульних та допомогу хворим дітям.

Соціальне підприємництво це великий тренд у Кремнієвій Долині. Вже існують навіть освітні програми, що пропонують програми в галузі соціального підприємництва. Наприклад, Стенфордський Університет пропонує програми для соціальних підприємців: Центр Соціальних Інновацій (Center for Social Innovation), HAAS Center for Public Service, Стенфордський центр філантропії та громадянського суспільства (Stanford Center on Philanthropy and Civil Society).

У загальному вигляді соціальне підприємництво можна визначити, як фінансово стійку, недотаційну економічну діяльність, спрямовану на вирішення соціальних проблем [1-2]. Але це насамперед бізнес, який звичайно, знижує навантаження на місцеві бюджети у вирішенні суспільних проблем. Сутність соціального підприємництва полягає у тому, що частина прибутку від бізнесу витрачається акціонерами, а інша частина йде на досягнення соціальних цілей і громадські справи.

На сьогоднішній день можна спостерігати активізацію роботи фондів, які все частіше оголошують грантові конкурси по створенню соціальних підприємств. Найактуальнішими темами сьогодні є: створення робочих місць для переселенців, постраждалих із-за бойових дій на сході країни, учасників АТО; та створення робочих місць для жінок сільської місцевості (де безробіття по даним фондів зайнятості складає від 40 до 60%).

Соціальне підприємництво повинно створити постійно діючий майданчик з підтримки проектів, які:

- ініційовані людьми з «особливими потребами»;
- спрямовані на виробництво товарів і послуг для людей з «особливими потребами»;

– передбачають працевлаштування людей з «особливими потребами».

Процес створення соціального підприємства можна укласти в загальну схему, що представлена на рисунку.

Таким чином соціальне підприємництво на сьогоднішній день безперечно є перспективним та актуальним вектором розвитку національної економіки. Але йому необхідна підтримка, щоб вирости в стійку структуру, на яку може спиратися держава у вирішенні соціальних проблем.

Рис. Процес створення соціального підприємства

1. Гордєєва І.О. Нові інструменти пошуку інвестування проектів / І.О. Гордєєва // *Современные информационные технологии в экономике и управлении предприятиями, программами и проектами: тезисы XIV Междунар. науч.-практ. конф., Одесса, 8-14 сентября 2016 г.* – Харьков: Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского «Харьковский авиационный институт», 2016. – С. 91-93.

2. Гордєєва І.О. Соціальне підприємництво для інвалідів, як вектор європейського розвитку національної економіки / І.О. Гордєєва // *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості: тези доп. III Міжнар. наук.-практ. Конф.* – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – С. 92-93. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/31998/1/48-92-93.pdf>.